

UNIVERSITY
OF TAMPERE

Improving Decisions through
Empowerment and Advocacy

DR. HEGEDŰS ANDREA

**A gyermekek jogairól szóló ENSZ egyezmény
és annak kiegészítő jegyzőkönyvei
Jogalkotási reformok¹**

Tananyag az IDEA Tréningek résztvevői számára (2018)

VÁZLAT

- I. A Gyermekek jogairól szóló New Yorki Egyezmény
- II. A Gyermekek jogi Bizottság záró észrevételei
  - A magyarországi jelentések hiányosságainak feltárása
  - Megoldási javaslatok és stratégiák
- III. Az Egyezmény fakultatív jegyzőkönyveinek vázlatos áttekintése
- IV. A 3. sz. Fakultatív jegyzőkönyv rendelkezéseinek áttekintése
  - Hol tart Magyarország az aláírás, ratifikáció terén?

I. A Gyermekek jogairól szóló New Yorki Egyezmény (United Nations Convention on the Rights of the Child, UNCRC)

Általános jellemzők

- 1989. november 20-án, New Yorkban fogadta el az ENSZ Közgyűlése
- Azóta november 20. – A Gyermekek Jogok Világnapja.
- Előzményei:
  - 1924-es Genfi Nyilatkozat (Nemzetközösség)
  - 1959 – Gyermekek jogairól szóló Nyilatkozat (ENSZ)
- A világ összes országa ratifikálta, kivéve az USA, Dél-Szudán és Szomália
- 3 fakultatív jegyzőkönyv is kapcsolódik hozzá,
  - Úgy is lehet hozzájuk csatlakozni, hogy az Egyezményhez nem csatlakoznak.
- Magyarország az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdette ki.

Az Egyezmény célja

- Aktív szerepvállalásra ösztönözzön
- Koordináció és harmonizáció

¹ Co-funded by the *Rights, Equality and Citizenship (REC)* Programme of the European Union.

ÁLTALÁNOS ELVEK:

- 2. CIKK. DISZKRIMINÁCIÓ TILALMA
- 3. CIKK A GYERMEK LEGFŐBB ÉRDEKE
- 6. CIKK AZ ÉLETHEZ, ÉLETBENMARADÁSHOZ VALÓ JOG
- 12. CIKK A GYERMEK VÉLEMÉNYÉNEK TISZTELETBEN TARTÁSA

A 3 „P” Modellje

- Az Egyezmény összefoglalja azoknak a jogoknak a minimumát, amelyeket minden államnak biztosítani kell a gyermekek számára, így
  - a gyermekek életben maradását, fejlődését,
  - védelmét (védelem) és
  - a társadalomban való részvételét biztosító jogokat.
- Ezek alapján a gyermekek jogai a következőképpen csoportosíthatók, avagy a “3P modellje”:
  1. Provision (gondoskodás-ellátás)
  2. Protection (Védelem)
  3. Participation (Részvétel joga)

1. Gondoskodás – ellátás (Provision)

- A gyermekek alapvető létszükségleteinek biztosítása, amely az egészséges testi és lelki fejlődésükhöz szükséges, például megfelelő táplálék és egészségügyi ellátás biztosítása, vagy az alapvető oktatáshoz való jog.
- 9. cikk – család, elváltatás tilalma
- 10. cikk – családegyesítés
- 24. cikk – egészség
- 26. cikk – szociális biztonság
- 28. cikk – oktatás

2. Védelem (Protection)

- A gyermekek biztonságának védelme, többek között a bántalmazás minden formája, az elhanyagolás és a kizsákmányolás elleni védelmet jelenti. Ide tartozik például a menekült gyermekek speciális védelme, a háborús konfliktusokban való részvétel, a szexuális kizsákmányolás, valamint a gyermekmunka tilalma.
- 19. cikk – zéró tolerancia az erőszakkal szemben
- 34. cikk – nemi kizsákmányolás minden formája
- 35. cikk – gyermekkereskedelem
- 36. cikk – bármilyen kizsákmányolás

3. Részvétel (Participation)

- 12. cikk – Az Egyezményben részes államok az ítélőképessége birtokában lévő gyermek számára biztosítják azt a jogot, hogy minden őt érdeklő kérdésben szabadon kinyilváníthassa véleményét, amit figyelemmel korára és érettségi fokára, kellően tekintetbe kell venni. Ebből a célból nevezetesen lehetőséget kell adni a gyermeknek arra, hogy bármely olyan bírói vagy közigazgatási eljárásban, amelyben érdekelt, közvetlenül vagy képviselője, illetőleg arra alkalmas szerv útján, a hazai jogszabályokban foglalt eljárási szabályoknak megfelelően meghallgassák.
- 13. cikk – véleménynyilvánítás szabadsága
- 14. cikk – gondolat-, lelkiismeret-, vallásszabadság

Az Egyezmény felépítése

BEVEZETÉS

I. RÉSZ 1 - 41. cikk

II. RÉSZ 42 – 45. cikk

III. RÉSZ 46 – 54. cikk

Az egyezmény oszthatatlan és a cikkek kölcsönösen összefüggenek egymással, ezért az egyes cikkek nem vizsgálhatók önmagukban.

BEVEZETÉS

- Természetjogias alapvetés
- Történeti előzmények
- Diszkrimináció-ellenesség
- A gyermekek jogi védelme
- A gyermekkor különleges segítséghez és támogatáshoz ad jogot

I. RÉSZ

Jogi kötőerővel bíró gyermekjog katalógus, a nemzetközi (és európai) jogvédelem alapvetően és kiemelten erre épül.

A gyermek meghatározása (1. cikk)

- **Gyermek:** minden 18. életévét be nem töltött személy, aki nem szerzett korábban nagykorúságot a rá vonatkozó jogszabályok alapján. (ld. Csjk.)
- **A gyermekkor kezdete** az Egyezmény alkalmazásában
A születéstől kezdődik => jogképesség, de születése előtt és születése után is megilleti a jogvédelem a gyermeket. Az abortusszal, születés előtti időszakokkal egyebekben nem foglalkozik, mert akkor nem írták volna alá az Egyezményt.
- Konkrét **alsó korhatár** meghatározása a jogszabályokban:
Tankötelezettség vége, munkaviszony létesítésének lehetősége, házasságkötés, nemi élettel kapcsolatos beleegyezés, büntetőjogi felelősségrevonás alsó korhatára
- **A gyermekkor vége** => nagykorúság, 18. születésnap betöltése.

A megkülönböztetés tilalma (2. cikk)

- Az Egyezményben lefektetett **jogok minden megkülönböztetés nélküli biztosítása**
- A részes államok megteszik a megfelelő intézkedéseket arra, hogy a gyermeket hatékonyan megvédjék minden, bármely formában jelentkező megkülönböztetéstől és megtorlástól.
  - ∞ A „megkülönböztetés” meghatározása
  - ∞ A megkülönböztetése tilalmára vonatkozó elv
  - ∞ A megkülönböztetés kiküszöbölését célzó egyéb aktív intézkedések
  - ∞ Költségvetési korlátoktól független végrehajtás
  - ∞ Ellenőrzés és értékelés
  - ∞ „... a joghatóságuk alá tartozó gyermekek számára...”
  - ∞ „... minden megkülönböztetés, nevezetesen a gyermeknek
  - ∞ vagy szüleinek vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme (...)
  - ∞ vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül”
  - ∞ Védelem a megkülönböztetéstől és megtorlástól
  - ∞ A gyermekekkel szembeni megkülönböztetés alapjai

A gyermek legfőbb érdeke (3. cikk)

- A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek legfőbb érdekét veszik figyelembe elsősorban.
- A részes államok biztosítják a gyermek jólétéhez szükséges védelmet és gondozást, e célból meghozzák a szükséges törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket.
- A gyermekkel foglalkozó és védelmét biztosító intézmények, hivatalok és létesítmények működése **megfeleljen** az illetékes hatóságok által megállapított **szabályoknak**, különösen a biztonság és az egészség területén, valamint ezek személyzeti létszámával és szakértelmével, továbbá a megfelelő ellenőrzés meglétével kapcsolatban.
  - ∞ 3. cikk 1. bekezdés
  - ∞ A részes államok felelőssége a gyermekek szükséges védelmének és gondozásának biztosítása terén (3. cikk 2. bekezdés)
  - ∞ A gyermekekkel foglalkozó és védelmüket biztosító intézmények (3. cikk 3. bekezdés)

Az Egyezményben lévő jogok végrehajtása (4. cikk)

- Az Egyezményben részes államok **meghoznak minden olyan törvényhozási, közigazgatási vagy egyéb intézkedést, amelyek az Egyezményben elismert jogok érvényesüléséhez szükségesek.**
  - ∞ Általános végrehajtási intézkedések
  - ∞ Fenntartások felülvizsgálata és visszavonása
  - ∞ Egyéb nemzetközi okmányok ratifikálása
  - ∞ “Amennyiben gazdasági, szociális és kulturális jogokról van szó (...)”
  - ∞ Fokozatos megvalósítás
  - ∞ A törvényhozás és az Egyezmény teljes körű kompatibilitásának biztosítása: az átfogó felülvizsgálat szükségessége
  - ∞ Jogi hatály biztosítása az Egyezményben szereplő minden jog számára
  - ∞ Jogorvoslat a jogszegésekre
  - ∞ “minden olyan (...) közigazgatási vagy egyéb intézkedést”
  - ∞ “Átfogó, nemzeti stratégia” a gyerekekért
  - ∞ A végrehajtás összehangolása
  - ∞ A gyerekekre gyakorolt hatás elemzése
  - ∞ Költségvetés és költségvetési elemzés
  - ∞ A piaccgazdaságba való átmenet és más, kikényszerített gazdasági kiigazítások hatása
  - ∞ Gazdasági szankciók és a gazdasági, szociális és kulturális jogok tisztelete
  - ∞ Ellenőrzés és adatgyűjtés
  - ∞ A civil társadalom részvétele
  - ∞ Képzés és a tudatosság növelése
  - ∞ Független emberi jogi intézmények gyerekek számára
  - ∞ Nemzetközi együttműködés a végrehajtás érdekében
  - ∞ Más kulcsfontosságú emberi jogi dokumentumok ratifikálása

Szülői iránymutatás és a gyermek kibontakozó képességei (5. cikk)

- Az Egyezményben részes államok **tiszteletben tartják a szülőknek vagy, adott esetben a helyi szokás szerint, a nagycsaládnak vagy a közösségnek, a gyámoknak vagy más, a gyermekért törvényesen felelős személyeknek azt a felelősségét, jogát és kötelességét, hogy a gyermeknek az Egyezményben elismert jogai gyakorlásához, képességei fejlettségének megfelelően, iránymutatást és tanácsokat adjanak.**
- Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják
  - ∞ a felelősségeket, jogokat és kötelességeket...”
  - ∞ „...melyet a szülők, vagy (...) más, a gyermekért törvényesen felelős személyek gyakorolnak...”
  - ∞ **hogy a gyermeknek az Egyezményben elismert jogai gyakorlásához, képességei fejlettségének megfelelően, iránymutatást és tanácsokat adjanak”**

Gyermekeket megillető alapjogok és szabadságjogok (6-8. + 12-17. cikkek)

- A gyermek joga az élethez, és az életben maradás és fejlődés legnagyobb mértékű biztosítása (6. cikk)
- Anyakönyvezés, név, állampolgárság és jog a szülők ismeretéhez és gondoskodásához (7. cikk)
- Az identitás (személyazonosság) megőrzése (8. cikk)
- A gyermek véleményének tiszteletben tartása (12. cikk)
- Jog a véleménynyilvánítás szabadságára (13. cikk)
- A gyermek joga a gondolat-, lelkiismeret és vallásszabadságra (14. cikk)
- A gyermek szabad egyesülési és békés gyülekezési joga (15. cikk)
- A gyermek magánélethez való joga (16. cikk)
  - ∞ Becsülethez és jó hírnévhez való jog
- A gyermek joga a megfelelő tájékoztatáshoz (17. cikk)

A gyermek és szülei együttmaradása (9-11. cikk)

A szülőktől való elválasztás (9. cikk)

- A gyermekek joga, hogy „szüleiktől, akaratuk ellenére ne szakítsák el őket (...)”
- A gyermek joga, hogy „mindkét szülőjével rendszeres személyes kapcsolatban maradjon (...)”
- Az állami beavatkozással elszakított szülő vagy gyerek joga az információhoz
- Jog, hogy ilyen értelmű információ kérelmezése „nem járhat hátrányos következményekkel (...)” .

Be- vagy kiutazás az országokba családegyesítés céljából (10. cikk)

- A gyermek és szülő joga, hogy „valamely részes államba családegyesítés céljából történő beutazásra vagy onnan való kiutazásra irányuló” kérelmüket
  - ∞ „Pozitív szellemben”
  - ∞ „Emberséggel”
  - ∞ „Kellő gyorsasággal” bírálják el.
- Joguk van arra, hogy ilyen kérelmek ne okozzanak kárt a kérelmezőnek
- A gyermek joga, hogy rendszeres személyes kapcsolatot, érintkezést tartson fenn mindkét szülőjével, ha azok másik államban élnek
- A gyermek és a szülő joga, hogy bármely országot (beleértve a sajátjukat is) elhagyjanak
- A gyermek és a szülő joga, hogy „saját hazájukba belépjenek”.

Gyermekek törvényellenes külföldre utaztatása és ott tartása (11. cikk)

- Eszközök a gyermekek törvényellenes külföldre vitele és ott tartása elleni harcban

A szülők közös felelőssége az állam támogatásával (18. cikk)

- ∞ A szülők elsődleges felelőssége
- ∞ „Cselekedeteiket mindenekelőtt a gyermek legfőbb érdekének kell vezetnie”
- ∞ A szülők képzése
- ∞ A szülők közös felelőssége
- ∞ Egyszülős családok
- ∞ Ha a szülők külön
- ∞ Ha a gyerek az állam gondoskodásába kerül
- ∞ „ (...) a részes államok megfelelő segítséget nyújtanak a szülőknek(...)” .
- ∞ „(...) a részes államok ... gondoskodnak gyermekjóléti intézmények, ellátások és szolgáltatások létrehozásáról”
- ∞ A részes államok biztosítják a dolgozó szülők számára a megfelelő szolgáltatásokat
- ∞ Gyermekjogi Bizottság 7. számú átfogó kommentár

A gyermek joga az erőszak minden formájától való védelemhez (19. cikk)

- ∞ Világméretű, globális mozgalom a gyerekekkel szembeni erőszak megszüntetéséért
- ∞ Jelentés a gyerekekkel szembeni erőszakról szóló kutatásról – elvek és javaslatok
- ∞ A gyerekeknek „a fizikai és lelki erőszak minden formájától...” való védelmére szolgáló intézkedések
- ∞ Gyermekjogi Bizottság, 8. számú átfogó kommentár összefoglalása
- ∞ Erőszak az iskolákban és az igazságszolgáltatás rendszerében
- ∞ A védelmet és megelőzést szolgáló intézkedések (19. cikk 2. bekezdés)
- ∞ „...eljárások ..., amelyek a gyerek és gondviselői számára szükséges szociális programok” illetve más megelőzési formák „létrehozását teszik lehetővé...”

A családjuktól megfosztott gyermekek (20. cikk)

- ∞ A családjuktól átmenetileg vagy tartósan megfosztott gyermekek
- ∞ Az ilyen gyermekek „speciális védelemre és segítségre jogosultak”
- ∞ Helyettesítő védelem
- ∞ Intézményi gondozás
- ∞ A szabadságtól való megfosztás
- ∞ Fogyatékosággal élő gyerekek
- ∞ Az utcán élő és/vagy dolgozó gyerekek
- ∞ Kísérő nélküli menekült és migráns gyermekek
- ∞ Állandóság biztosítása az alternatív gondozásban

Örökbefogadás (21. cikk)

- Azok a részes államok, amelyek „elfogadják és/vagy engedélyezik az örökbefogadást:
  - ∞ A gyermek legfőbb érdeke legyen a mindenképp felett álló megfontolás
  - ∞ Az örökbefogadást „csakis az illetékes hatóságok engedélyezzék... az ügyre alkalmazandó törvény és eljárások értelmében”
  - ∞ Külföldre történő örökbefogadás bizonyos feltételekkel
  - ∞ Csak akkor „ha a gyermek származási országában nem helyezhető el (...)”
  - ∞ „(...) a gyermek a hazai örökbefogadással egyenértékű biztosítékok és szabályok előnyeit élvezhesse”
  - ∞ Nem járhat „jogtalan haszonszerzéssel”
  - ∞ Többoldalú megegyezések és megállapodások annak érdekében, hogy a gyermek külföldi elhelyezését erre illetékes hatóságok vagy szervek fogantassák” .

Menekültstátuszú gyermekek (22. cikk)

- Háttér
- menekült jogállást kérő, illetve menekültnek nyilvánított gyerek „az erre vonatkozó nemzetközi, vagy hazai szabályok és eljárások értelmében”
- ...menekült státuszt kérő gyerek... „akár egymagában, akár apjával és anyjával vagy bármely más személlyel együtt”
- A 22. cikk által nem tárgyalt belföldi kitelepítés és vándorlás
- A származási ország és a tranzitországok kötelezettségei és a kétoldalú együttműködés
- A menekült gyermekek joga a szükséges védelemhez
  - ∞ Megfelelő oktatási, egészségügyi és szociális/jóléti szolgáltatások Gyerekek őrizetbe vétele
  - ∞ A részes államok együttműködése kormányközi és nem-kormányzati szervekkel
  - ∞ Családtagok felkutatása
  - ∞ Azoknak a gyerekeknek a védelme, akiknek a családtagjait nem találták meg
  - ∞ Állampolgárság
  - ∞ Bizottság, 6. számú átfogó kommentár összefoglalása
  - ∞ Kapcsolódó nemzetközi szerződések és irányelvek
  - ∞ A serdülő menekültek speciális szükségletei.

A fogyatékossgal élő gyermekek jogai (23. cikk)

- ∞ A fogyatékossgal élők emberi jogainak elismerése
  - Háttér
- ∞ A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény
- ∞ „A fogyatékossgal élő gyermekek jogai” című átfogó kommentár összefoglalása
- ∞ A Gyermekjogi Bizottság, 9. számú átfogó kommentár összefoglalása
- ∞ Az Egyezményben lefektetett más jogok
- ∞ A „fogyatékossgal” fogalmai
- ∞ Fogyatékossgal alapuló megkülönböztetés
- ∞ A fogyatékossgal okai
- ∞ Részvételhez kapcsolódó jogok
- ∞ Befogadó oktatás
- ∞ Jog a lehető legteljesebb társadalmi beilleszkedést és személyes fejlődést előmozdító speciális gondozáshoz és segítséghez
- ∞ Intézményi elhelyezésének elkerülése
- ∞ Szabadság korlátozása
- ∞ Nemzetközi együttműködés (23. cikk 4. bekezdés) .

A gyermek joga az egészséghez és az egészségügyi szolgáltatásokhoz (24. cikk)

- Az egészséggel kapcsolatos jogok és a részvétel
- A részes államok erőfeszítéseket tesznek
  - ∞ „(a) csökkentsék a csecsemő- és a gyermekhalandóságot”
  - ∞ „(b) biztosítsák minden gyermek számára a szükséges orvosi ellátást és egészségügyi gondozást (...)”
  - ∞ „(c) küzdjenek a betegség és az alultápláltság ellen (...)”
  - ∞ „(d) biztosítsák az anyák várandósság alatti és szülés utáni gondozását”
  - ∞ „(e) tájékoztassák a társadalom valamennyi csoportját (...)”
- A HIV/AIDS kihívása
- Gyermekjogi Bizottság, 3. számú átfogó kommentár összefoglalása
  - ∞ „(f) fejlesszék a megelőző egészséggondozást, a szülői tanácsadást, valamint a családtervezési nevelést és szolgáltatásokat.”
- Gyermekjogi Bizottság, 4. számú átfogó kommentár összefoglalása
- A gyerek egészségére káros hagyományos szokások megszüntetése
- Nemzetközi együttműködés (24. cikk 4. bekezdés)

A gyermek joga a kezelése időszakos felülvizsgálatához (25. cikk)

- ∞ Elhelyezés, védelem vagy kezelés
- ∞ Időszakos felülvizsgálata

A gyermek joga a szociális biztonságához (26. cikk)

- ∞ A gyermek joga, „a szociális biztonsághoz, így a társadalombiztosítás juttatásaihoz”
- ∞ Kötelezettségük, hogy „hazai jogszabályaiknak megfelelően biztosítsák e jog teljes megvalósulását”
- ∞ „... a gyermek és az eltartásáért felelős személyek anyagi erőforrásainak és helyzetének... alapján”
- ∞ Kérelmek a juttatás elnyerésére „a gyermek által vagy nevében” előterjesztve

A gyermek joga a megfelelő életszínvonalhoz (27. cikk)

- ∞ A jog teljes körű érvényesítésének célja, minden gyermek joga „ (...) olyan életszínvonalhoz, amely lehetővé teszi kellő testi, szellemi, lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését”
- ∞ Elsődlegesen a szülők felelőssége, hogy biztosítsák a gyermek fejlődéséhez szükséges életkörülményeket
- ∞ Az állam kötelessége az ország lehetőségeit figyelembe véve
- ∞ Az állam kötelessége a rászoruló szülők támogatása
- ∞ Élelmezés
- ∞ Lakhatás
- ∞ A gyermek joga a gyermektartásdíjra

A gyermek joga az oktatáshoz (28. cikk)

- Háttér
- A „gyermek oktatáshoz való jogának” „fokozatos” gyakorlása
- Az oktatáshoz való jog „esélyegyenlőség alapján való gyakorlása”
  - ∞ Lányok
  - ∞ Vidéken élő gyerekek
  - ∞ Kisebbségi csoportok
  - ∞ A fogyatékkal élő gyerekek és az HIV/AIDS által fertőzött vagy érintett gyermekek
  - ∞ Az őrizetben lévő gyermek
- Kötelező és ingyenes alapfokú oktatás
- A középfokú oktatás különböző formáinak mindenki számára elérhetővé tételének előmozdítása
- Bárki - képességétől függően- bejuthasson a felsőoktatásba
- Mindenki számára elérhető pályaválasztási tanácsadás
- Intézkedések tétele a lemorzsolódás csökkentésére
- Iskolai fegyelemhez való jog
- Gyerekek közötti zaklatás, bullying
- A nemzetközi együttműködés előmozdítása

Az oktatás céljai 29. cikk

- Az oktatás céljairól szóló nemzetközi megállapodás
- A gyermek személyiségének lehető legteljesebb kibontakozásának elősegítése
- Az emberi- és szabadságjogok iránti tisztelet elsajátítása
- A gyermek szülei iránti tiszteletének elsajátítása
- A tisztelet elsajátítása valamennyi kulturális és nemzeti értékei iránt
- A gyermek felkészítése arra, hogy tudja vállalni a szabad társadalomban az étellel járó mindenfajta felelősséget
- Megértés és baráti viszony kialakítása az emberek között
- Nemek közötti egyenlőség
- Béke
- A természeti környezet iránti tisztelet
- Gyermekjogi Bizottság 1. számú átfogó kommentár összefoglalása
- Az Egyesült Nemzetek Alapokmánya

A kisebbségi és őslakos gyermekek(30.cikk)

- Háttér
- A kisebbségi kultúrák és az emberi jogok
- A gyermek joga a saját kultúrája szerinti élethez
  - ∞ őslakossághoz tartozó gyerekek
  - ∞ Roma gyerekek
  - ∞ Fegyveres konfliktusban érintett gyerekek
- Nemzeti kezdeményezések
- A gyerek joga vallása gyakorlásához
- A gyerek joga saját nyelvének használatához .

A gyermek joga a szabadidőhöz, a játékhoz és a kultúrához (31. cikk)

- Háttér
- A gyerekek joga a „pihenéshez és a szabadidő eltöltéséhez”
- A gyerek korának megfelelő játékhoz és szórakozáshoz való joga
- A gyerek joga arra, hogy „szabadon részt vehessen a kulturális és művészeti életben”
- A részes államok kötelezettsége, hogy a gyerekek számára rendelkezésre álló lehetőségeket népszerűsítse
- Egyenlő esélyek

Gyermekmunka (32. cikk)

- A gyermekmunkát érintő nemzetközi eszközök és normák
- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO)
  - ∞ Nemzetközi munkaügyi egyezmények
    - Az ILO gyermekmunka eltörlésére irányuló nemzetközi programja
- A gyermek jogairól szóló egyezményhez kapcsolódó fakultatív jegyzőkönyvek
- Az Emberi Jogok Nemzetközi Törvénye
- Egy gyerekeknek való világ – A „Csúcstalálkozó a gyermekekért” folytatása
- A globális megállapodás
- A lányok és a gazdasági kizsákmányolás
- A szabadságuktól megfosztott gyerekek
- A gyerek joga a gazdasági kizsákmányolással szembeni védelemhez
- Vítanap a gazdasági kizsákmányolásról
- Az országjelentések Bizottság általi vizsgálata
- „Az alkalmaztatáshoz szükséges legalacsonyabb életkor vagy életkorok” meghatározása
- Munkaidő és alkalmazási feltételek
- A gyerekekkel szembeni munkahelyi erőszak
- Büntetések, szankciók
- A gyermekmunka legrosszabb formáinak meghatározása
- A különösen a gyerekekre vonatkozó ILO egyezmények

GYERMEK ELLEN IRÁNYULÓ BŰNCSELEKMÉNYEKSEL SZEMBENI VÉDELEM

- **A gyerekek és a kábítószerrel való visszaélés (33. cikk)**
  - Háttér
  - A gyerekeket fenyegető veszély
  - A kábítószerrel való visszaélés megértése
  - A kábítószer elleni „törvényhozási és közigazgatási” intézkedések
  - „Szociális és nevelésügyi” intézkedések
- **A gyermekek szexuális kizsákmányolása (34. cikk)**
  - A témához tartozó nemzetközi eszközök és normák
  - Egyéb nemzetközi kezdeményezések
  - Az országjelentések Bizottság általi vizsgálata
  - Törvényhozási és egyéb intézkedések
  - Szexuális kizsákmányolás – a „területenkívüliség” elve
  - Panasztételi és bírósági eljárások
  - Egyéb intézkedések
  - Felépülés és reintegráció
  - Kétoldalú és többoldalú intézkedések
- **Az elrablástól, eladástól és emberkereskedelemtől való védelem (35. cikk)**
  - Háttér
  - A gyermekkereskedelem és a gyermekmunka
  - A gyermekkereskedelem és az örökbefogadás
  - A gyermekkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás
  - A gyermekkereskedelem és a fegyveres konfliktusok
  - A gyermekkereskedelem és a szervátültetések
  - Áldozatok és nem bűnözők
- **Védelem a kizsákmányolás más formáival szemben (36. cikk)**
  - Tehetséges gyerekek
  - A média
  - Kutatás és kísérletek

Kínzás, megalázó bánásmód és szabadságtól való megfosztás (37. cikk)

- A fiatalkorúak igazságszolgáltatására vonatkozó ENSZ szabályok és – irányelvek
- Kínzás
- Az embertelen vagy megalázó bánásmód formái
- Magánzárka vagy a gyerekek elkülönítése
- Halálbüntetés, életfogytig tartó szabadságvesztés
- Törvényen kívüli kivégzések
- A gyermek őrizetben tartása
- Letartóztatás, előzetes fogva tartás
- A fiatalkorúak igazságszolgáltatásának rendszerén kívüli fogva tartása
- A gyerekek menedékkéréshez vagy bevándorláshoz kapcsolódó őrizete
- A szabadságtól megfosztott gyerekekkel való bánásmód
- A felnőttektől való elkülönítés
- A családjával való kapcsolat
- Panasztételi eljárások
- Képzés

A fegyveres konfliktusban érintett gyermekek védelme (38. cikk)

- Nemzetközi humanitárius jog
- A Genfi egyezmények és a kiegészítő jegyzőkönyvek
- Nők és gyerekek szükségállapot, és fegyveres konfliktus idején való védelméről szóló nyilatkozat
- A Gyermekjogi Bizottság megjegyzései
- Vizsgálat a fegyveres konfliktusok hatásáról a gyerekekre
- A fegyveres konfliktus következményei
- 18 éven aluliak toborzása
- A besorozással kapcsolatos elvek
- Fakultatív jegyzőkönyv a fegyveres konfliktusban érintett gyermekekről
- Háborús bűnökkel kapcsolatos büntetőeljárások
- A Nemzetközi Büntetőbíróság
- Büntetőeljárás a részes államokban
- Az ILO (182. számú) egyezménye a gyermekmunka legrosszabb formáiról
- A Biztonsági Tanács gyerekekkel és fegyveres konfliktusokkal kapcsolatos határozatai
- Taposóaknák

A gyermekkorú áldozatok rehabilitációja (39. cikk)

- A gyermekkorú áldozatok rehabilitációja
- Az „elhanyagolás, a kizsákmányolás és a visszaélés” gyermekkorú áldozatai
- A gazdasági kizsákmányolás gyerekkorú áldozatai
- A fiatalkorúak igazságszolgáltatási rendszerében érintett gyerekek
- A kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés gyermekkorú áldozatai
- A fegyveres konfliktus gyermekkorú áldozatai

A fiatalkorúakat illető igazságszolgáltatás alkalmazása (40. cikk)

- Az ENSZ fiatalkorúakat illető igazságszolgáltatásról szóló szabályai és iránymutatásai
- A vádolt vagy elítélt gyermek emberi méltóságához és bánásmódhoz való joga
- Az egyezményben részes államok különösen gondoskodnak arról, hogy:
  - a) a gyermeket **ne lehessen bűncselekmény elkövetésével gyanúsítani ami az elkövetés idején nem minősült annak**
  - b) legalább az alábbi biztosítékokra legyen joga a gyanúsított gyermeknek:
    - Mindaddig ártatlan amíg bűnösnek nem bizonyul**
    - Legrövidebb határidőn belül értesüljön a vádakról és jogsegélyben részesüljön**
    - Ügyét **késedelem nélkül illetékes, független, pártatlan hatóság, bíróság a törvény értelmében igazságos eljárás során** ügyvédjének, szüleinek vagy törvényes képviselőinek jelenlétében bírálja el
    - Ne lehessen kényszeríteni arra, hogy maga ellen tanúskodjék, beismerje bűnösségét** (kérdések a tanúhoz, ellene valló tanúk feltételei= mellette valló tanúkéval)
    - Díjmentesen igénybe vehet **tolmácsot**
    - Magánélet tiszteletben tartása** az eljárás során

- A fiatakorúakat illető, gyermekközpontú igazságszolgáltatási rendszer létrehozása
- Gyermekjogi Bizottság 10. számú átfogó kommentár összefoglalása
  - A hátrányos megkülönböztetés tilalma
  - Legfőbb érdek
  - Részvétel
  - A közvélemény hatása
  - Képzés
  - A bűncselekmények megelőzése
- A fiatakorúakat illető igazságszolgáltatás pozitív céljai (40. cikk 1. bekezdés)
- Jogi biztosítékok
- A fiatakorúakat illető igazságszolgáltatás rendszerének szükséges különbségei
  - Büntethetőség korhatára
  - A bírói eljárás mellőzése minden lehetséges esetben
- „Rendelkezések egész sorát, így különösen a gondozással, az iránymutatással etc.
  - Megfelelő körülmények biztosítása a jólét megléte és a bűnösség arányának megtartása mellett

A hatályos emberi jogi rendelkezések tiszteletben tartása (41. cikk)

A hatályos rendelkezések védelme:

- Az Egyezmény egyetlen rendelkezése **sem érinti**
  - az Egyezményben részes valamely állam **hazai jogszabályainak**; vagy
  - az ebben az államban **hatályban lévő nemzetközi jognak** a gyermek jogai megvalósulása szempontjából **kedvezőbb rendelkezéseit**

II. RÉSZ

Az Egyezmény széles körű megismertetése (42. cikk)

- Átfogó terjesztési stratégia
- Az egyezménnyel kapcsolatos képzés
- Az államok jelentéseinek vizsgálata

Gyermekjogi Bizottság (43.cikk)

- A Bizottság
- A bizottsági tagok megválasztása
  - Bizottság tagjai járandóságot kapnak
- Ügyrendi szabályzat és tisztségviselők
  - Megállapítja ügyrendjét
  - Tisztségviselőit 2 évre választja
- A Bizottság ülései (évenként ülésezik)
- Vitanapok
- Gyermekjogi Bizottság felállítása
- 10 magas erkölcsiségű szakértő, a részes államok saját állampolgárai közül jelöltet állítanak, és figyelembe véve a méltányos földrajzi elosztás biztosítását, valamint a főbb jogrendszereket, titkos szavazás útján – az ENSZ székhelyén – értekezleten – választják őket.
- A részes államok 2/3-a – legtöbb szavazat – abszolút többség – 4 évre – újraválaszthatóság – 5 tag megbízatása 2 év után megszűnik – sorshúzással döntenek el.

A részes államok jelentéstételi kötelezettségei (44. cikk)

- Első jelentések és időszakos jelentések
  - Az Egyezményben részes államnak ötévenként Jelentésben kell beszámolnia arról, milyen intézkedéseket tett az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtása érdekében.
  - Jelentés, gátló és nehezítő tények, felvilágosítás, pontos kép
- A **magyar Kormány** eddig háromszor számolt be a Gyermek Jogainak Bizottsága előtt az előre megadott kérdések, illetve szempontok szerint,
  - 1996-ban (1. jelentés) (értékelés 1998.),
  - 2003-ban (2-3. időszakos jelentés) (értékelés 2006.),
  - 2012-ben (3-4-5. időszakos jelentés) (értékelés 2014-ben).
- Iránymutatás a jelentésekhez
- Nyilvánosság: Az Országjelentéseket valamint az ezekkel kapcsolatban elfogadott Bizottsági javaslatokat (záró észrevételek) minél szélesebb körben bárki számára, különösen a civil szervezetek, ifjúsági csoportok és maguk a gyermekek számára hozzáférhetővé kell tenni, hogy felhívják a figyelmet, és diskurzust váltsanak ki az Egyezménnyel, alkalmazásával és ellenőrzésével kapcsolatban.

- A jelentéstétel folyamatának „áttekintése” a Bizottságban
- Az üléseket előkészítő munkacsoport ülései
- A részes államok jelentéseinek vizsgálata
- Nyomon követő találkozók
- Fakultatív jegyzőkönyvek
- A Bizottság jelentései (záró észrevételek)
- Az Egyezmény szerinti jelentések széles körű terjesztése (44. cikk 6. bekezdés)
- Segítség a Bizottság iránymutatásaihoz
- A gyermek jogairól szóló egyezménnyel foglalkozó nem-kormányzati csoport
- Bizottsági jelentés a Közgyűlésnek
- Szakosított szervek munkája
- ENSZ Gyermekalapja
- Végrehajtása felett több szerv „örkődik”:
  - az UNICEF (ENSZ szakosított szerve, 1946) és Nemzeti Bizottságai
  - az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága (Genf, 18 tag), tagállami jelentéstételi kötelezettség

III. RÉSZ

Együttműködés az ENSZ szakosított és egyéb szerveivel (45. cikk)

- Az UNICEF (ENSZ szakosított szerve, 1946) és Nemzeti Bizottságai

Az egyezménnyel kapcsolatos egyéb rendelkezések (46 – 54. cikk)

- 46-49. Aláírás, ratifikálás, csatlakozás, hatálybalépés
- 50. Az Egyezmény módosítása
- 51. Fenntartások
- 52. Az Egyezmény felmondása
- 53. Az Egyezmény letéteményese
  - Az ENSZ főtitkára
- 54. Hivatalos nyelvek
  - Arab, kínai, angol, francia, orosz, spanyol

A Gyermekjogi Bizottság Átfogó Kommentárjai

- (1. sz.) Az oktatás céljai, 2001
- (2. sz.) A független nemzeti emberi jogi intézmények szerepe a gyermekjogok előmozdításában és védelmében, 2002
- (3. sz.) A HIV/AIDS és a gyermek jogai, 2003
- (4. sz.) A serdülők egészsége és fejlődése a gyermek jogairól szóló egyezményel összefüggésben, 2003
- (5. sz.) Az Egyezmény végrehajtása, 2003
- (6. sz.) A hazájuktól távol élő, kísérelő nélküli és szüleiktől elszakított gyermekekkel való bánásmód, 2005
- (7.sz.) A gyermekek jogainak érvényesülése a kora gyermekkorban, 2005
- (8. sz.) A gyermek joga a testi fenytéssel, és a büntetés más kegyetlen vagy megalázó formáival szembeni védelemhez, 2006
- (9. sz.) A fogyatékosággal éló gyermekek jogai, 2006
- (10. sz.) A gyermekek jogai a fiatalokúak igazságszolgáltatásában, 2007
- (11.sz.) Óslakos gyermekek és jogaik az Egyezmény értelmében, 2009
- (12.) A gyermek joga a véleménynyilvánításhoz, 2009
- (13. sz.) A gyermek joga az erőszak minden formájától való védelemre, 2011
- A gyermek pihenéshez, játékhoz való joga, 2013
- Az államok felelőssége a gyermekjogok érvényesítéséről az üzleti szektorban, 2013
- A gyermek legfőbb érdekének figyelembe vétele, 2013
- A gyermek egészséghez való joga, 2013

II. A GYERMEKJOGI BIZOTTSÁG
hatvanhetedik ülészakán (2014. szeptember 1–19.) elfogadott
ZÁRÓÉSZREVÉTELEI

Magyarország 3.,4., és 5., összevont időszakos jelentésére vonatkozóan

A magyarországi jelentések hiányosságainak feltárása
Megoldási javaslatok és stratégiák

- **Bevezetés**
- **A részes állam által tett intézkedések és elért eredmények**
- **Aggodalomra okot adó fő területek és kapcsolódó ajánlások**
  - **Általános végrehajtási intézkedések**
    - (az Egyezmény 4. és 42. cikke, valamint 44. cikkének 6. bekezdése)
    - A Bizottság korábbi javaslatai
    - Átfogó szakpolitika és stratégia
    - Koordináció
    - Független ellenőrzés
    - Az Egyezmény terjesztése és a tudatosítás
    - Együttműködés a civil társadalommal
  - **Általános alapelvek**
    - (az Egyezmény 2., 3., 6. és 12. cikke)
    - A diszkrimináció tilalma
    - A gyermek mindenek felett álló érdeke
    - A gyermek álláspontjának figyelembe vétele
  - **Polgári jogok és szabadságok**
    - (7., 8. és 13–17. cikk)
    - Az egyesülés és békés gyülekezés szabadsága
    - Megfelelő információkhoz való hozzáférés
  - **Gyermekek elleni erőszak**
    - (az Egyezmény 19. cikke, 24. cikkének 3. bekezdése, 28. cikkének 2. bekezdése, 34. cikke, 37. cikkének (a) pontja, valamint 39. cikke)
    - A gyermekek bántalmazása és elhanyagolása
    - Testi fenyegetés
    - A gyermek joga az erőszak minden formájától való védelemhez
  - **Családi környezet és alternatív gondozás**
    - (az Egyezmény 5. cikke, 9–11. cikke, 18. cikkének 1–2. bekezdése, 20–21. cikke, 25. cikke, 27. cikkének 4. bekezdése)
    - A szülőktől való elválasztás
    - A családi környezettől megfosztott gyermekek
    - Örökbefogadás
    - Bebörtönzött anyák gyermekei

- **Fogyatékoság, alapvető egészség és jólét**
  - (az Egyezmény 6. cikke, 18. cikkének 3. bekezdése, 23., 24., 26. cikke, 27. cikkének 1–3. bekezdése, valamint 33. cikke)
  - Fogyatékosággal élő gyermekek
  - Egészség és egészségügyi szolgáltatások
  - A fiatalkorúak egészsége
  - Szoptatás

- **Oktatási, szabadidős és kulturális tevékenységek**
  - (az Egyezmény 28., 29. és 31. cikke)
  - Oktatás, ezen belül szakképzés és tanácsadás

- **Egyéb különleges védelmi intézkedések**
  - (az Egyezmény 22., 30., 32–33., 35–36. cikke, 37. cikkének b–d) pontja, valamint 38., 39. és 40. cikke)
  - Menedékkérő, kísérő nélküli és menekült gyermekek
  - Fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatás
  - Bűncselekmények gyermekkorú áldozatai és szemtanúi

- **A nemzetközi emberi jogi okmányok ratifikációja**

- **Regionális szervezetekkel való együttműködés**

- **Nyomonkövetés és terjesztés**

- **A következő jelentés**

III. AZ EGYEZMÉNY FAKULTATÍV JEGYZŐKÖNYVEINEK VÁZLATOS ÁTTEKINTÉSE

FAKULTATÍV JEGYZŐKÖNYVEK

- A fakultatív jegyzőkönyvek kiegészítik a már meglévő szerződéseket.
- „Fakultatívak”, hiszen az ezekben vállalt kötelezettségek nagyobb igényeket támaszthatnak, mint az eredeti egyezményben foglaltak, így az államoknak egymástól függetlenül kell dönteniük arról, hogy vállalják-e ezen kötelezettségeket.
- A fakultatív jegyzőkönyvek saját jogon is szerződésnek minősülnek, és a fő szerződés részes államai aláírhatják, csatlakozhatnak hozzájuk vagy ratifikálhatják őket.
- Jegyzőkönyvet az eredeti szerződés bármely releváns témája kapcsán csatolhatnak, és felhasználhatják akár az eredeti szerződés valamely részének későbbi tárgyalására, egy új probléma kezelésére, vagy a szerződés működéséért és végrehajtásáért létrehozott eljárás hozzáadására.
- Hogy megfékezzék a gyermekek világszerte előforduló bántalmazását és kizsákmányolását, az ENSZ Közgyűlése 2000-ben elfogadta a Gyermekjogi egyezmény két fakultatív jegyzőkönyvét annak érdekében, hogy hatékonyabban léphessenek fel a gyermekek fegyveres konfliktusokba történő bevonása és szexuális kizsákmányolása ellen.
- 2014. április 14-én egy harmadik fakultatív jegyzőkönyv is elfogadásra került, mely lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy a Gyermekjogi Bizottsághoz közvetlenül is benyújthassák panaszukat. A Bizottság ezután kivizsgálja a bejelentéseket és intézkedések meghozatalára utasíthatja a kormányokat.

Első Fakultatív Jegyzőkönyv:

Gyermekek védelme fegyveres konfliktusokban

- A gyermekek fegyveres konfliktusokban való részvételéről szóló fakultatív jegyzőkönyv kísérlet az egyezmény megvalósításának erősítésére, és a gyermekek védelmének növelésére fegyveres konfliktusok idején. A jegyzőkönyv értelmében az államoktól elvárják, hogy tegyenek meg minden lehetséges intézkedést annak érdekében, hogy fegyveres erők 18 évnél fiatalabb tagjai közvetlenül ne vegyenek részt háborús cselekményekben. Az államoknak továbbá fel kell emelniük az önkéntes katonai szolgálatvállalás alsó korhatárát 15 évről, ugyanakkor a 18 éves alsó korhatár nem követelmény.
- Mindemellett a jegyzőkönyv emlékezteti az államokat, hogy a 18 év alatti gyermekek speciális védelemre jogosultak, és így bármilyen, 18 évnél fiatalabbakat érintő önkéntes toborzás során elégséges biztosítékot kell számukra garantálni. Az egyezményhez csatolt első fakultatív jegyzőkönyv megtiltja a 18 év alatti kötelező katonai szolgálatot. A részes államoknak jogi lépéseket kell tenniük, hogy megakadályozzák a független fegyveres csoportok által végzett toborzást, és 18 évnél fiatalabbak bevetését konfliktusok esetén.

Második Fakultatív Jegyzőkönyv:

Gyermekek védelme a kereskedelmi célú szexuális kizsákmányolástól

- A fakultatív jegyzőkönyv kiemelten felhívja a figyelmet a gyermekek jogai ellen elkövetett olyan súlyos erőszak, mint a gyermekkereskedelem, gyermekprostitúció és gyermekpornográfia kriminalizálására, valamint hangsúlyozza a fokozott társadalmi tudatosság és a nemzetközi együttműködés fontosságát ezen cselekedet elleni harcban.
- A jegyzőkönyv az államok számára a gyermekek szexuális kizsákmányolását és bántalmazását eltörlő részletes követelményekkel egészíti ki az egyezményt, valamint védi a gyermekeket a nem szexuális célú kereskedelemről – mint például a kényszermunka, illegális örökbefogadás vagy szervadományozás egyéb formáitól.

- A jegyzőkönyv meghatározza a „gyermekeladás”, „gyermekprostitúció” és „gyermekpornográfia” fogalmát. Emellett kötelezettségeket fogalmaz meg a kormányok számára az ezekhez kapcsolódó tevékenységek kriminalizálására és büntetésére vonatkozóan.
- A jegyzőkönyv ezen kívül védi a gyermekáldozatok jogait és érdekeit. A kormányoknak jogi és egyéb támogatást kell nyújtaniuk a gyermekáldozatoknak.
- A gyermekek rehabilitációját és reintegrációját segíteni kell a szükséges orvosi, pszichológiai, logisztikai és pénzügyi támogatással.

Harmadik Fakultatív Jegyzőkönyv:

A gyermekek kommunikációs eljárásban /panaszmechanizmusban való részvételéről

- Ez a jegyzőkönyv lehetővé teszi, hogy a Gyermekjogi Bizottsághoz kerüljenek a gyermekjogok megsértéséről szóló panaszok. A jegyzőkönyvet ratifikáló országokból származó gyermekek igazságszolgáltatásra használhatják fel a szerződést, amennyiben a nemzeti jogrendszer nem tudott jogorvoslással élni az erőszakos cselekményekkel szemben.
- A Bizottsághoz fordulhatnak gyermekek, gyermekek csoportjai vagy azok képviselői bármely ország ellen, mely elfogadta a jegyzőkönyvet. A Bizottság nyomozást indíthat a gyermekjogokat érintő súlyos vagy rendszeres sérelmek esetén, az államok pedig panaszt nyújthatnak be egymás ellen, amennyiben elfogadták ezt az eljárást.
- A jegyzőkönyv 2014 áprilisában lépett hatályba, és két új lehetőséget biztosít a gyermekeknek, hogy a jogaik állam általi megsértése ellen fellépjenek:
  - Egy kommunikációs eljárást, melynek segítségével a jegyzőkönyvet elfogadó országokból származó gyermekek a jogaik megsértéséről szóló panasszal élhetnek a Gyermekjogi Bizottság felé, amennyiben ezek az ügyek nem kerültek teljes megoldásra a nemzeti bíróságokon;
  - Egy vizsgálati eljárást a gyermekjogok súlyos és rendszeres sérelmére.

IV. A 3. SZ. FAKULTATÍV JEGYZŐKÖNYV RENDELKEZÉSEINEK ÁTTEKINTÉSE

A Gyermek Jogairól szóló Egyezmény Kiegészítő Jegyzőkönyve a kommunikációs eljárásról

A Közgyűlés 2011. december 19-én kelt A/RES/66/138. számú határozatával elfogadta,
aláírásra, ratifikációra és csatlakozásra megnyitotta,
hatályba lépett 2014. április 14-én

I. RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cikk

A Gyermekjogi Bizottság hatásköre

2. Cikk

A Bizottság feladataira vonatkozó általános elvek

3. Cikk

Az eljárás szabályai

4. Cikk

Védelmi intézkedések

II. RÉSZ

A KÉRELEM

5. Cikk

Egyéni kérelem

6. Cikk

Ideiglenes intézkedések

7. Cikk

Elfogadhatóság

8. Cikk

A kérelem továbbítása

9. Cikk

Békés vitarendezés

10. Cikk

A kérelem elbírálása

11. Cikk

A kérelem elbírálását követő eljárás

12. Cikk

Államok közötti kérelem

III. RÉSZ

VIZSGÁLATI SZAKASZ

13. Cikk

Vizsgálat súlyos vagy ismétlődő jogsértés esetén

14. Cikk

A vizsgálatot követő szakasz

IV. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

15. Cikk

Nemzetközi támogatás és együttműködés

16. Cikk

Jelentés a Közgyűlésnek

17. Cikk

A Kiegészítő Jegyzőkönyv tartalmának ismertetése

18. Cikk

Aláírás, ratifikáció és csatlakozás

19. Cikk

Hatálybalépés

20. Cikk

A hatálybalépést követő jogsértések

21. Cikk

Módosítások

22. Cikk

Felmondás

23. Cikk

A Főtitkárság, mint letéteményes és a Főtitkárság értesítései

24. Cikk

Nyelvhasználat

Hol tart Magyarország az aláírás és ratifikáció terén?

Magyarország se nem írta alá, se nem ratifikálta eddig a jegyzőkönyvet.

FORRÁSOK:

- **1991. évi LXIV. törvény A gyermek jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről**
- **Magyarország 3-4-5. időszakos jelentése a Gyermek Jogairól Szóló Egyezményben elismert jogok érvényesítése érdekében elfogadott intézkedésekről**
http://www.csagyi.hu/images/stories/kutatas/enszjelentések/Gyermekek_jogai_JESENT%C3%89S_2012.pdf
- **CIVIL (ALTERNATÍV) JELENTÉS AZ ENSZ GYERMEKJOGI EGYEZMÉNY MAGYARORSZÁGI VÉGREHAJTÁSÁRÓL 2006-2012**
Kiadó: Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület
http://www.csagyi.hu/images/stories/kutatas/civiljelentes/civil_magyar.pdf
- **A gyermek jogainak Bizottsága – Záró észrevételek (2014)**
<https://drive.google.com/file/d/0B4aT0h-Qwpy0YW96dmhtM19GVkE/view>
- **Kézikönyv a gyermekjogi egyezmény alkalmazásához**
(szerk.: Herczog Mária) Készült az Egyesült Nemzetek Gyermekalapja megbízásából) 2007. A magyar fordítást kiadja: Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület (2009.)
<http://unicef.hu/wp-content/uploads/2014/10/K%C3%A9zik%C3%B6nyv-a-gyermekjogi-egyezm%C3%A9ny-alkalmaz%C3%A1s%C3%A1hoz.pdf>
- **Kézikönyv a gyermekjogokra vonatkozó európai jogokról**
Luxemburg, Az Európai Unió Kiadóhivatala 2016.
http://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_rights_child_HUN.pdf
- **Herczog Mária: A gyermekjogi egyezmény érvényesülése**
http://www.okri.hu/images/stories/OKRISzemle2009/OKRISzemle_2011/011_herczog.pdf
- **Általános gyermekjogi ismeretek szülőknek és szakembereknek**
http://www.ijsz.hu/UserFiles/altalanos_gyerekjog_v03.pdf
- **Figyeljetek ráink! A gyermekjogok helyzete Magyarországon 2006-2012**
(Szerk.: Herczog Mária, Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület)
http://www.csagyi.hu/images/stories/kutatas/Figyeljetek_rank.pdf
- **Gyermekjogi jelentés 2016 (Hintalovon Alapítvány)**
http://www.hintalovon.hu/Hintalovon_jelentes-2016.pdf
- **3. Fakultatív jegyzőkönyv**
<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/OPICCRC.aspx>

COUNTRY CONTACT POINTS:

- Hungary ideahungary@juris.u-szeged.hu
- Ireland ideachildrights@ucc.ie
- Estonia katre.luhamaa@ut.ee
- Finland laura.Kalliomaa-Puha@staff.uta.fi
- Sweden estaffan.hojer@socwork.gu.se

Web: <http://ideachildrights.ucc.ie>

Facebook: IDEA Hungary

Twitter: @IDEAchildrights

Készítette: Dr. Hegedűs Andrea PhD, LL.M
egyetemi docens (SZTE)
E-mail: handi@juris.u-szeged.hu

Co-funded by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union